

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opera

Agobardus <Lugdunensis>

Parisiis, 1666

Epist. ad Lugdune[n]ses, de modo regim. ecclesiastici.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14678

fidem quam sub Deo, Domino etiam Imperatori debemus, & pro vestra beatitudine æterna, & præsentis vitæ felicitate adipiscenda. Quoniam, ut ipsi non ambigitis, tanta familiaritas, quam apud Dominum Imperatorem obtinere vos Deus fecit, pro magno vobis talento spiritali ab ipso omnipotenti Domino computabitur; & desideramus ut tam strenuè illud impendatis, ut meritò audire mereamini à Domino in

Matth. 25. *judicio ejus: Euge serve bone & fidelis, quia*
Luc. 19. *super pauca fuisti fidelis, & cetera. Avertatur*
ibid. *autem à vobis illa dura & inrevocabilis impro-*
peratio, quæ in negligentes redundatura est,
Domino dicente: Serve male & piger, sciebam
quia meto ubi non seminavi, & congrego ubi non
sparsi, & cetera. Sed neque nominatim perso-
nas exprimere debeo, quibus emendatione mul-
ta opus est, ne accusator videar, quod non est
officij mei; sed cupio vos ita esse sollicitum, si-
cut studiosissimum Dei ministrum, & consen-
taneum boni Imperatoris adiutorem, qui ab
utroque Domino dignus & fidelis inventus,
meritò utriusque recompensationem percipiat.

**EPISTOLA AD CLERICOS
 & Monachos Lugdunenses, De modo
 regiminis ecclesiastici.**

I. **Q**UIA novi inter aliquos, quosdam rumores & suspiciones diversas, hæc subteradjecta scripsi, per quæ cognoscere dignemini quæ ego in actione ecclesiastici regiminis

tenenda putem; cessetque paucorum murmura-
tio, cum omnibus mea fuerit intentio patefa-
cta. Vnus est sponsus, qui habet sponsam; qui
diligendus est propter se, non propter aliud
aliquid, cum ipse sit pax, veritas, iustitia, san-
ctificatio, & redemptio, & omne bonum, &
sine illo nullum bonum; qui de caelo venit, &
super omnes est; qui quos eripit de terra, levat
ad caelum. Amici sponsi sunt, qui se videntes &
audientes aedificant in amorem & cultum spon-
si; filij vero sponsi, & qui aedificant, & qui
aedificantur. Vnus est agnus, qui habet sponsam,
de qua dicitur Iohanni Apostolo: *Veni, osten-* *Apoc. 21.*
dam tibi sponsam, uxorem agni. & ostensa est
illi civitas sancta Hierusalem descendens de cae-
lo a Deo, habens claritatem Dei.

II. De hac sponsa & civitate cantatur in cae-
lo *Alleluja, quoniam regnavit Dominus Deus* *Apoc. 19.*
noster omnipotens. Gaudeamus & exultemus, &
edemus gloriam ei, quia venerunt nuptiae agni, &
uxor eius preparavit se; & datum est illi, ut coo-
periat se byssino. De hac uxore & civitate dicit
Iohannes Evangelista, quod ipsa sit & taberna-
culum Dei. Ait enim: *Et civitatem sanctam* *Apoc. 21.*
Hierusalem vidi novam descendentem de caelo, a
Deo paratam, sicut sponsam ornatam viro suo.
Et audivi vocem magnam de throno dicentem:
Ecce tabernaculum Dei cum hominibus, & habi-
tabit cum eis. Et ipsi populus eius erunt, & ipse
Deus erit cum eis eorum Deus; & absterget Deus
omnem lacrymam ab oculis eorum; & mors ultra
non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor
erit ultra. De hac civitate & uxore virgine ge-
nerat agnus Dei, agnus Deus, agnus omnipo-
O ij

- tens, agnus omnipotentis, agnos & oves quos commendat beato Petro Apostolo dicens: *Pasce agnos meos.* Et iterum: *Pasce oves meas.* Hic sponsus & agnus omnipotens dicit sponsæ & uxori suæ: *Capilli tui sicut greges caprarum, quæ ascenderunt de monte Galaad. Dentes tui sicut grex ovium, quæ ascenderunt de lavacro, omnes gemellis foetibus, & sterilis non est in eis.* Et iterum: *Duo ubera tua sicut duo hinnuli capre gemelli, qui pascuntur in liliis.* Hæc uxor & filia est viri sui agni & principis, cui ipse dicit: *Quàm pulchri sunt gressus tui in calciamentis, filia principis!*

- III. Ipse princeps pater sponsæ suæ, & frater ejus est. Dicit enim ipsi uxori & sorori suæ: *Vulnerasti cor meum, soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum, & in unocrine colli tui. Quàm pulchræ sunt mammae tuæ, soror mea sponsa! Nec mirum si uxor soror est, quia & mammae atque ubera ejus turris, & ipsa murus. Sic enim de illa pater & sponsus loquitur: *Quid faciemus sorori nostræ in die quando alloquenda est. Si murus est, edificemus super eum propugnacula argentea; si ostium est, compingamus illud tabulis cedrinis.* Et illa respondit: *Ego murus, & ubera mea turris, ex quo facta sum coram eo quasi pacem reperiens. Quid mirum si murus & civitas, cum & vinea habens virum? Vineam enim, inquit, fuit Pacifico in ea, quæ habet populos. Tradidit eam custodibus, vir afferens pro fructu ejus mille argenteos. De qua ipse vir & pater statim subjungit, dicens: *Vinea mea coram me est. Ipsa vinea virginis quoque est & conjux, de qua in carmine nuptiali canitur ipsi***

Regi & sponso: *Stetit conjux in dextera tua, in* Psal. 44.
diademate aureo. Et ipse sponsus & pater ait ei-
dem conjugi: *Audi filia & vide.* Et ipse cantor
huius carminis eidem dicit: *Et, ô filia fortissimi,*
in muneribus faciem tuam deprecabuntur divites
populi. Hæc juxta Hebraicum. Antiquior autem
translatio, ut eandem conjugem Reginam & fi-
liam Regis ostenderet, sic ait ipsi Regi: *Adsti-*
tit Regina à dextris tuis. & post pauca: *Omnis*
gloria ejus filia Regis ab intus. Hæc Regina non
solum vinea est, sed & hortus, & fons. *Hortus* Cant. 4.
conclusus soror mea sponsa, hortus conclusus, fons
signatus. Dicitur & mulier, sicut scriptum est:
Mulierem fortem quis inveniet? & post aliqua: *Proverb. 31.*
Nobilis in portis vir ejus, quando sederit cum
senatoribus terra. In ejus persona quibusdam
fidelibus & Paulus scribit: *Despondi enim vos* 2. Corint. 11.
uni viro virginem castam exhibere Christo. Cui
ipse Christus Dominus loquitur: *Tota pulchra* Cant. 4.
es amica mea, & macula non est in te. Et illa de
illo: *Veniat dilectus meus in hortum suum, &* Cant. 5.
comedat fructum pomorum suorum.

IV. Ista sponsa, Regina & uxor & ancilla est,
Sed hoc non mirum. Mirum tamen & omni mi-
sericordia plenum, quod vir ejus & dominus,
etiam domina est illi, sicut Psalmista decantat:
Sicut oculi ancille ad manum domine sue, ita Psal. 132.
oculi nostri ad Dominum Deum nostrum. Quæ Luc. 15.
etiam mulier dicitur habens dragmas decem,
quæ, perditâ unâ, accendit lucernam, everrit
domum, quæsit, & invenit. Dicitur & mater;
sicut ipse per Esaiam loquitur, dicens: *Quomo-* Isa. 66.
do si cui mater blanditur, ita ego consolabor vos.
Verè enim & mater & domina est, virtus & sa-

214 S. AGOBARDI EPISTOLA
pientia, fortitudo & gloria, resurrectio & vita,
via & veritas, inluminatio & salus, & cetera
hujusmodi.

V. Illud quoque non minùs mirum, quòd
ancilla & amica etiam mater Domini sui esse
Math. 12. potest illo modo quo Dominus ait: *Quicumque
enim fecerit voluntatem patris mei, qui in caelis
est, ipse meus frater & soror & mater est.* Quod
Galat. 4. & Apostolus de se ipso ait: *Filioli mei, quos ue-
rum parturio donec formetur Christus in vobis.*

VI. Hæc multiplicia nomina sponsi & spon-
sæ, Christi & Ecclesiæ, non de aliquibus gestis
historicis, (sicut est, cùm Scriptura de Sara,
Rebecca, Rachel loquitur, in quibus conjun-
ctio Christi & Ecclesiæ figurata est) nec de eo
locutionis genere, quo in rebus sensibilibus sig-
nificativa prænuntiatione ponuntur, (sicut est
mons Domus Domini, ubi mons Dominum &
domus Ecclesiam significat) & multa hujusmo-
di, assumpta sunt; sed de illis locis ubi in illam
ordinatam narrationem gestorum Scriptura
exequitur, sed tantùm diversis hujusmodi no-
minibus Christum & Ecclesiam indicat, & in
quibus nullus ita insipiens est ut aliud quæren-
dum existimet, nisi Christum & Ecclesiam.

VII. Miranda verò conditoris benignitas
ostenditur; cùm tanta unitate corpus capiti ad-
hæreat, & caput corpori præsideat, sicut Pro-
pheta decantat: *Induit me vestimentis salutis, &
indumento justitiæ circumdedit me quasi sponsum
decoratum corona, & quasi sponsam ornatam mo-
nilibus suis.* & post aliqua: *Habitabit enim ju-
venis cum virgine, & habitabunt in te filij tui.*
Et gaudebit sponsus super sponsam, & gaudebit

super te Deus tuus. Et Apostolus apertè ostendit, dicens: *Sicut enim corpus unum est, & membra habet multa, omnia autem membra corporis cum sint multa, unum corpus sunt, ita & Christus.* Etenim in uno spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus, sive Iudaei, sive gentiles, sive servi, sive liberi, & omnes in uno spiritu potati sumus. Quia videlicet hanc unitatem spiritus Christi facit. 1. Cor. 12.

VIII. Hæc sunt quæ ineffabiliter jucundissimam præstant avocationem piæ & fidei animæ, & talem avocationem, qualis in præsentī vita ex creaturarum contemplatione nulla esse potest, & ut ita dicam confidenter, in omnibus operibus Dei visibilibus & invisibilibus nulla similis inveniri potest. De hac avocatione Dominus præcipit per Prophetam: *Loquimini ad cor Israël, & avocate eam.* De hac etiam vir cum quo est Deus in visione qua erudit eum mater sua, mystico sermone, sic præcipit: *Date scieram mœrentibus, & vinum his qui amaro sunt animo. Bibant, & obliviscantur egestatis suæ, & doloris sui non recordentur amplius.* De hac & Psalmista, cum beatum diceret eum qui non respexit in vanitates & insanias falsas, vel sicut in Hebraïco legitur, ad superbias pompasque mendacij, in quibus sunt avocationes carnalium mentium, subjunxit: *Multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua, & cogitationibus tuis non est qui similis sit tui.* Isa. 40. Proverb. 37. Psal. 39.

IX. Ergo quicumque prædicationis officium & locum regiminis suscepit, & negligit in his summis rebus, quod est summum misericordiæ Dei, avocare animos fidelium, & quærere con-

solationem & avocationem in divitiis, in ornamentis metallicis, in venationibus, aucupationibus, ac piscationibus, &, quod peius est, in comestationibus, & ebrietatibus, & sonis musicis, sicut Dominus per Prophetam detestatur,

Isa. 5. dicens: *Ve qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam, & potandum usque ad vesperam, ut vino aestuetis. Cythara, & lyra, & tympanum, & tibia, & vinum in convivii vestris; & opus Domini non respicitis, nec opera manuum eius consideratis.* Iste talis non est adjutor Dei, sicut Paulus ait:

1. Cor. 3. *Dei enim sumus adiutores. Dei agricultura estis, Dei edificatio estis.* Sed est destructor operis Dei, ac per hoc adjutor Antichristi, & licet in oculis humanis sacerdos esse videatur, in oculis tamen Dei non est: quia veniente Domino ad iudicium, dividetur, & pars eius cum infidelibus ponetur, & de qualibus scriptum est:

Eccle. 8. *Vidi impios sepultos: qui etiam cum adhuc viverent, in loco sancto erant, & laudabantur in civitate, quasi justorum operum.* Nullus ergo ex his dux populi Dei esse debet; ne quærentes regna cœlestia in foveam demergat, ubi ipse iudicio Dei demersus est, sicut Dominus ad beatum Iob demonstrat, dicens: *Si habes brachium sicut Deus.* Et quibusdam interpositis: *Absconde eos,* inquit, id est, superbos & impios, *in pulverem simul, & facies eorum demerge in foveam.*

Matth. 23. X. Sunt alij, qui, sicut & isti, non apparent hominibus impij, sed per simulatam justitiam fiunt in oculis hominum sepulchra dealbata, in oculis autem Dei, id est, intus, pleni sunt offibus mortuorum, & omni spurcitia. Ait beatus

Paulus Apostolus: *Non enim sumus sicut plurimi, adulterantes verbum Dei, sed ex sinceritate, sicut ex Deo, coram Deo, in Christo loquimur.* 2. Cor. 2.

Et iterum: *Habentes hanc ministrationem, juxta quod misericordiam consecuti sumus, non deficiamus, sed abdicamus occulta dedecoris, non ambulantes in astutia, neque adulterantes verbum Dei, sed in manifestatione veritatis.* 2. Cor. 4. Sicut enim adulter non quærit fructum prolis, sed tantum ut suæ voluntati faciat, & libidinem impleat: ita omnis qui administrationem verbi suscepit, si ex sinceritate salutem audientium & ædificationem Ecclesiæ non quærit, sed causa alterius rei, quæ minor est quam salus auditorum, verbum Dei loquitur, ut suæ nimirum propriæ voluntati obtemperet, adulter est.

XI. Ergo non soli hæretici adulterant verbum Dei, miscendo fallacias suas. Sed & omnes, qui per sacrum ministerium ad honores & divitias temporales pervenire festinant, etiam & illi qui ad honores & divitias sublimari non possunt, & victum aut regumentum cotidianum ex sacro ministerio adipisci cupiunt, (quia non ideo sumptus accipiunt ut prædicent, sed ideo prædicant ut accipiant; nec loquuntur ex sinceritate sicut ex Deo, coram Deo; sed ambulant in astutia, nec abdicant occulta dedecoris, sed amplectuntur) adulteri sunt. Omnis ergo qui præponitur ceteris, siue clericus, siue monachus, si ita videtur benevolus & mansuetus atque affabilis, ut subditorum corda in sui amorem & propriam laudem convertat, adulter est, & regimen animarum suscipere nunquam debet. Qui autem ita prudens, mansuetus, & suavis

est, ut se videntes & audientes ad amorem & laudem sponsi convertat & accendat, amicus est sponsi, castitatem quærit sponsæ, meritòque suscipit regimen animarum. Omnis clericus, aut monachus, cui datus est quantuluscunque sermo sapientiæ, aut sermo scientiæ, & dum loquitur, cupit audientes in proprium amorem & propriam laudem convertere & inflammare, iste seipsum prædicat, non sponsum; & idcirco pellendus est de interiori thalamo, quia adulter est; foris in atrio præsidet, non sponsæ jussu, sed patientiæ permissu: quia sive occasione, sive veritate sponsus annuntietur, gaudendum est. Fidelis enim anima à quocunque audiat laudes sponsi, in amorem sponsi accenditur, non in negligenter laudantis. Nam & diligentem laudatorem amat ut proximum, non ut sponsum; amat in sponso, non pro sponso. Ambulans in via immaculata, hic Domino ministrat, non sibi; & potest præponi ceteris, non ambulans, sed jacens in ignavia. Et qui sic ministrat, sibi ministrat, non Domino, non debet præponi ceteris. Qui custodes observationum ad libitum suum, & non ad utilitatem domesticorum, sibi met dispensat, non Domino, non est fidelis dispensator, & prudens, quem constituat Dominus super familiam suam. *Labor stultorum affliget eos qui nesciunt in urbem sponsi pergere;* & ideo non debent fieri duces aliorum. Labor sapientum sanat eos. Deducuntur enim ab sponso in viam rectam, ut eant in civitatem habitationis; talesque fieri debent duces eorum qui non habent hîc manentem civitatem, sed futuram inquirunt in grege qui ascendit de lavacro. Et fœcundæ

Ph. lipp. 1.

Psal. 100.

Matth. 24.

Eccle. 10.

Hebr. 13.

sunt amandæ, & steriles tolerandæ; & sani custodiendi, & infirmi sanandi: quia sponsus de cælo venit quod perierat requirere, & quod abjectum erat reducere, & quod confractum alligare, & quod infirmum consolidare, & pingue & forte custodire.

XII. Hæc in subjectis ovibus ita observanda sunt. In prælatis autem & pastoribus alia conditio est. Quoniam sicut beatus est fidelis servus & prudens, quem *constituit Dominus super familiam suam, ut det illis cibum in tempore*, qui imitatur pastorem pastorum in administratione pascuæ; ita è contrario de pastoribus qui pascunt semetipsos, quod infirmum est non consolidant, & quod ægrotum non sanant, & quod fractum non alligant, & quod abjectum non reducant, quod perierat non requirunt: de quorum ore liberet pastor pastorum oves suas, & eas pascat in pascuis uberrimis, etiam eas quæ in præsentia vita semper pro se tolerant pravum pastorem. Et quidem pia ovis semper quaerit bonum pastorem. Sed si deest in hac mortalitate, non deest ille qui animam suam posuit pro ovibus suis. Propter quod, ubi emendari non potest, ab ovibus tolerandus est ut mercenarius sedens in cathedra Moyfi. Quoniam iustus sit pius sponsus, verus pastor, ut quæ dicunt tales, faciant oves; quæ autem faciunt, non faciant.

XIII. Hæc in postremo propterea dixi, ne quis me putet perditam existimare fidelem ovem, quæ prudenter tolerat pravum pastorem; illud summoperè commonens, ut omnis pastor non sibi sed Domino nutriat & erudiat atque corripiat in disciplina & timore Domini subdi-

Cant. 6.

Matth. 18.

Ezech. 34.

Matth. 24.

Ioan. 10.

Matth. 23.

Ioan. 21.

tos : sicut & beato Petro summus pastor præcipit dicens : *Pasce agnos meos*, inquit, non tuos; & idcirco mihi, non tibi. hoc est certum indicium quòd me veraciter diligas, si agnos meos sollicitè pascas, propter quod recepturus es iustitiæ coronam. Sic & quidam antiquus pastor curam sollicitudinis mysticis verbis significavit, dicens : *Non est adhuc tempus ut in caulis includantur oves. Date antea potum ovibus, & sic eas ad pastum reducite.* Quod ubi non fit, & venit

Isa. 5.

illud quod Propheta deplorat dicens : *Propterea captivus ductus est populus meus, quia non habuit scientiam; & nobiles ejus interierunt fame, &*

Thren. 4.

multitudo ejus siti exaruit. Et alius : *Parvuli perierunt panem, & non erat qui frangeret eis.*

XIV. Hæc verba non imperita, imperitè tamen ab imperito ordinata, omnibus necessaria sunt, ab illo qui sedet in solio, usque ad eum qui laborat ad molam. Ego non tam illis scribo, quibus nihil debeo nisi caritatem, sed eis qui nobis commissi sunt; ita tamen ut in nomine pastorum & rectorum intelligantur Abbates, & Præpositi, atque Presbyteri: quos & obnixè deprecor, ut toto corde intendant in exhortationem & obsecrationem beati Petri Apostoli, qua dicit : *Seniores ergo, qui in vobis sunt, obsecro consenior & testis Christi passionum, qui & ejus quæ in futuro revelanda est gloria communicator, pascite qui est in vobis gregem Dei, providentes non coactè, sed spontaneè secundum Deum; neque turpis lucri gratia, sed voluntariè; neque dominantes in cleris, sed forma facti gregis ex animo; & cum apparuerit princeps pastorum, percipietis immarcescibilis gloriæ coronam.* FINIT.

1. Petri 5.

A M E N.